

Črv

Črv je skupna oznaka za večcelične živali z mehkim, valjastim telesom brez okončin, ki se premikajo s plazenjem. V vsakdanji rabi z besedo črv označujemo predstavnike zelo raznolikih in nesorodnih skupin živali, pa tudi tiste, ki so črvaste oblike samo del svojega življenja.

Ta oblika telesa se je izkazala za evolucijsko zelo uspešno in črvi poseljujejo skoraj vse dele sveta, od morskih in sladkovodnih do kopenskih habitatov. Kopenski črvi so večinoma razkrojevalci, ki pomembno prispevajo k kroženju snovi v ekosistemu. Pomembni so tudi zajedavski črvi, ki naseljujejo notranjost drugih organizmov in se prehranjujejo z njihovimi tkivi. V medicinski terminologiji človeške zajedavce črvaste oblike (predvsem gliste in trakulje) označujemo z izrazom helminti, preučuje jih helmintologija, ki je specializirana panoga parazitologije.

Nekatere skupine, katerih predstavniki vse življenje ohranijo črvasto obliko, so:

- gliste (Nematoda)
- kolobarniki (Annelida)
- nitkarji (Nemertea)
- *ploski črvi (Platyhelminthes)*
- *valjasti črvi (Aschelminthes)*

Ploski črvi

Skupne značilnosti

Telo ploskih črvov je bilateralno simetrično, bolj ali manj plosko in nečlenjeno (navidezni členki pri trakuljah so odrivki!). Ploski črvi so prvi mnogoceličarji, ki imajo dvobočno simetrično telo. Na njihovem podolgovatem ploščatem telesu lahko razločimo levo in desno polovico. Nimajo celoma - prostora med notranjimi organi in telesno votlino - prostor med posameznimi organi pa zapolnjuje vezivno tkivo parenhim.

Živčevje sestavlja par živčnih vozlov v sprednjem delu, iz njih izhajata vzdolžni živčni vrvici. Čutne organe in različne čutne dlačice in ocele imajo pretežno le odrasli nezajedavski ploski črvi. Prebavilo, ki ga imajo nikoli ne srečamo pri trakuljah.

Sestavljajo ga usta, ki so na trebušni strani, požiralnik in slepo zaprto, vreči podobno črevesje .

Z migetalkami opremljene celica črevesja so fagociti, ki požirajo in goltajo delce hrane. Ploski črvi so običajno dvospolniki. Vsak osebek ima moške in ženske razmnoževalne organe, ni pa sposoben samooploditve. Prednost tega sistema je ta, da samcu ni potrebno iskati samice, kot morajo to drugi partnerji. Pri ploskih črvih prvič srečamo notranjo oploditev, ki jo omogočajo kopulacijski ali oploditveni organi.

Ploske črve delimo v tri večje skupine:

1. vrtinčarji (Turbelaria),
2. sesači (Trematoda) in
3. trakulje (Cestoda).

Vrtinčarji živijo v morjih in celinskih vodah, sesači in trakulje pa so notranji zajedavci. Skozi kožo poteka izmenjava plinov. Usta so edina telesna odprtina, ki vodi v žrelo in črevo, ki ga trakulje nimajo. Živčni sistem je prisoten in poteka vzdolž telesa. Čutila so razvita le pri prosto živečih vrstah. Ploski črvi imajo kompleksne gonade in večina jih je obojespolnikov. Življenjski krogi notranjih zajedavcev so kompleksni in vključujejo tudi vmesne gostitelje. Vrtinčarji lahko obnovijo katerikoli del telesa.

Valjasti črvi

Valjasti črvi so kompleksna, med seboj dokaj različna skupina živali.

Dandanes jih znanstveniki delijo na osem samostojnih debel in poddebel. Za večino skupin je značilno valjasto, vretenasto telo, ki je bilateralno simetrično in ga pokriva kutikula.

Valjasti črvi so brez krvožilja in večina je brez dihal. So ločenih spolov. Razmnožujejo se le spolno. Prebavilo poteka navadno vzdolž celotnega telesa in se tik pred koncem konča z zadnjično odprtino- prebavilo je evprokatno. Pri živih nitih je prebavilo zakrnelo. Čeprav so na sprednjem koncu telesa usta in nekatera čutila, glava ni posebej izoblikovana. Izločala so protonefridiji, za gliste pa je značilen poseben tip izločal.

Po velikosti prevladujejo majhne, mikroskopske živali, nekatere vrste pa lahko dosežejo tudi nekaj decimetrov dolžine. Valjasti črvi imajo razvita usta in zadnjično odprtino. Organov za izmenjavo plinov pogosto nimajo razvitih. Tudi prave telesne votline nimajo, zato pa se pri nekaterih pojavi psevdocel. Mišičje in živčevje sta razvita, vendar se večina predstavnikov premika z migetalkami.

Valjaste črve delimo v osem razredov:

1. Kotačniki (Rotatoria)
2. Ježerilci (Acanthocephala)
3. Trebuhodlačniki (Gastrotricha)
4. Gliste (Nematoda)
5. Žive niti (Nematomorpha)
6. Kaveljčniki (Kinoryncha)
7. Črvorilčniki (Priapulida)
8. Loricifera

Najprej o črvih nisem vedel nič. Potem sem ugotovil, da so to majna, sluzasta, črviva bitja. Sedaj pa vem, da so črvi skupna oznaka za večcelične živali z mehkim, valjastim telesom brez okončin, ki se premikajo s plazenjem. Zraven vsega tega sem izvedel tudi to, da so črvi tudi užitni in zdravi saj vsebujejo veliko beljakovin.